

kan see i en god Tid i Herrens Time, og foretages i Troen, vil den ikke alene i høj Grad virke forfriskende og oplivende, rensende og styrkende paa den udtraadte frie Menighed, men ogsaa medføre en ganske overordentlig Vækkelse blandt Folketirkens tilbageblevne Medlemmer; men af de samme Grunde, som Grundtvig gjentagne Gange, senest ogsaa i den citerede Artikel, har gjort gjældende mod en Forhastelse i denne Retning, troer jeg, at der endnu en Stund maa ventes og bies, indtil det bliver klart, at Herrens Time er kommen. Disse Grunde har han søgt, deels i Hensynet til den Kreds, han kunde vente vilde træde ud med ham, men som han endnu ikke fandt ubovret og moden nok til at bære en fri Menigheds Ansvar, Savn og Byrder og havde dens isinesfaldende Stilling med en saadan Troeskraft, at det kunde geraade Herren til Gode og Menigheden til Gavn, deels i Hensynet til Folket og Fædrelandet, der vilde saares dybt og vaande sig stærkt ved en saadan Sønderrivelse af Samsundsbaandet. Dette behøver jeg imidlertid ikke at udvikle her, hvor jeg, hvad enten flere eller færre betragte Udtrædelsen i og for sig som et stort Onde, i alt Fald tør forudsætte, at der næres et almindeligt Dnsse om, saalænge som muligt, at forebygge en saadan Dmveltning.

Til dette Dnsse henvender sig Anbefalingen af det Lovforslag, hvis Betimelighed og Besjælfelse jeg søger at begrunde. Det gaar ud fra den Forudsætning, at Timen til Udtrædelse af Folketirken endnu ikke er kommen, og at den befrygtede ubetimelige Udtrædelse altsaa bør forebygges, og fra det Haab, at den vil kunne forebygges ved en Udvidelse af den ved Loven om Sognebaandets Løsning givne Frihed.

Men, idet jeg dog kun tør udtale et Haab om paa denne Maaade at forebygge den bebudede Udtrædelse, vender Tanken sig naturlig til den Sag, Grundtvig har gjort til en bestemt Betingelse for en længere Forbliven i Folketirken, og som altsaa synes at indeholde et sikkert Middel til at forebygge Udtrædelsen: den af ham saa indtrængende anbefalede Præstefrihed. Indeholder denne Frihed da

ikke den rette Løsning af Spødsen, det rette Princip for Folketirkens fremtidige Ordning? Jeg seer ikke rettere, end at her maa svares et bestemt Nei. Jeg har aldrig kunnet følge Grundtvig paa denne Vej, saa gjerne jeg end ellers følger ham, som en oplyst og salvet, fast og freidig Fører paa Kirkeveien; jeg seer ikke rettere, end at han her er geraadet paa Bilsbor. Tiden var kommen — saa synes det mig — til at, hvad Herren i en lykkelig og velsignet Stund havde ladet ham opdage under Kirkens Hvalving, skulde have fundet sit Udtryk i den danske Folketirkens Navn og Beskjendelse og afprøvet sig i den danske Grundlov i en Bestemmelse som denne: den „hellig almindelige Kirke“ i Danmark er den danske Folketirke, hvis væsentlige Selvstændighed og nødvendige Frihed Staten anerkender og opretholder; og saaledes vilde Folketirken være bleven saa rummelig, som den, uden at ophøre at være en Kirke, kunde blive, og rummelig nok til at samle og sammenholde Folkets store Fleerhed indenfor sine Mure, ja, saaledes vilde den være kommen til at indtage en forjættelsesfuld Stilling for hele Christenheden. Det er mig uforklarligt, at Grundtvig ikke har kunnet gaee ind paa denne Betragtning, der maatte synes at ligge ham saa nær; men det er mig aldeles klart, at han troer at kæmpe i Sandhedens og Frihedens Tjeneste, for Kirken, som for Folket, idet han fører Ordet for en besjendelsesløs Folketirke.

Han troer, hvad jeg ikke troer, og hvad Folket har sagt og vil sige nei til, at den danske Folketirke ikke er nogen Kirke; han vil derfor bortkaste Skindet, og give Beskjendelsen, opløse det kirkelige Samsundsbaand, men — beholder saa dog ved en mærkelig Selvmodsigelse det kirkelige Navn.

Han seer, hvad jo ikke kan fordøiges, at afskillige Præster — hvis Tal dog er mindre nu end for en Mennefsalder siden — ikke med Sandhed kunne forvalte Sacramenterne efter Herrens Indstiftelse og prædike overensstemmende med Kirkens Beskjendelse; han vil derfor have dem frigjorte ved Indførelsen af almindelig Lærefrihed og liturgisk Frihed, kun under en løselig Begrænsning af den hellige Skrift, for at de kunne føre Embedet som ær-